

Προγράμματα πολιτιστικών θεμάτων λαϊκού πολιτισμού στο πολυπολιτισμικό σχολείο

Αικατερίνη Καραγιώργου

Εισαγωγή

Ο σκοπός των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων Πολιτιστικών Θεμάτων σε θέματα Λαϊκού Πολιτισμού είναι η συστηματική επαφή των μαθητών/τριών με τη λαϊκή παράδοση σε ένα βιωματικό πλαίσιο, όπου θα γνωρίσουν όψεις του ελληνικού παραδοσιακού και σύγχρονου λαϊκού πολιτισμού και συνειδητά θα κατανοήσουν στοιχεία της διαδικασίας εξέλιξης του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού. Στο ελληνικό πολυπολιτισμικό σχολείο του σήμερα εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες μαθαίνουν πώς να προσεγγίζουν κριτικά τον δικό τους πολιτισμό αλλά και των άλλων, χωρίς να αγνοούν τη σημασία του ιδιαίτερου πολιτισμού στην αντίληψη τόσο της ατομικής όσο και της κοινωνικής ταυτότητας.

1. Βιβλιογραφική επισκόπηση

1.1 Λαϊκός Πολιτισμός

Ο πολιτισμός είναι ο πυρήνας της ανάλυσης των ανθρώπινων κοινωνιών και έχει καθαρά αντιρατσιστικό και ουμανιστικό χαρακτήρα (Γκέφου – Μαδιανού Δήμητρα, (2011). Ο Λαϊκός Πολιτισμός (Λ.Π.) ορίζεται ως «αυτό που γνωρίζει ο λαός», δηλαδή «το τι πιστεύει, λέει και πράττει κατά παράδοση» (Κυριακίδου – Νέστορος, 1979: 149). Αντίστοιχα, Λαογραφία ορίζονται οι πράξεις του δημοσίου και ιδιωτικού βίου, οι «κατά παράδοσιν» και όχι αυτές που οφείλονται στην ανατροφή και τη μόρφωση (Πολίτης, 1909: 3-18).

Προχωρώντας πέρα από τη θεωρητική προσέγγιση του Λ.Π., η διερεύνηση της δυνατότητας ένταξης του Λ.Π. στην εκπαιδευτική διαδικασία παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον¹. Το πλαίσιο αξιοποίησης του Λ.Π., ως υλικό και άυλο αγαθό, συνιστά ένα διαφορετικό πεδίο προσέγγισης της μαθησιακής διαδικασίας, το οποίο μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη τόσο του γνωστικού τομέα όσο και των κοινωνικο-συναισθηματικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών της δημοτικής εκπαίδευσης. Παράλλη-

1. Βλέπε περισσότερα στον ιστότοπο <http://evangelosavdikos.blogspot.gr/>.

λα, ο Λ.Π. μπορεί να μνήσει τους/τις μαθητές/τριες σε διαφορετικές σχέσεις με πανανθρώπινες αξίες, με άλλους πολιτισμούς αλλά και με το περιβάλλον. Μέσα από τις γνήσιες λαϊκές και ανώνυμες καλλιτεχνικές δημιουργίες, οι οποίες διακρίνονται στα έργα λαϊκών δημιουργών (ζωγράφων, καλλιτεχνών), στην ανώνυμη καλλιτεχνική έκφραση (δημοτική μουσική, παραμύθι, θρύλοι κ.ά.) και στα ήθη και έθιμα (ευετηριακό κύκλο κ.ά.) η εκπαιδευτική κοινότητα εμβαπτίζεται στο Λ.Π..

1.2 Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων: Πολιτιστικών Θεμάτων

Τα Προγράμματα Πολιτιστικών Θεμάτων είναι προγράμματα με πολιτιστικό προσανατολισμό και αποτελούν μία καινοτόμα εκπαιδευτική διαδικασία που έχει στόχο την προώθηση του πολιτισμού και την καλλιέργεια της αισθητικής μέσα από την έρευνα, τη μελέτη και τη δημιουργία.

Για το σχεδιασμό και την υλοποίησή τους από τις Εγκύκλιους του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων που εκδίδονται κατ' έτος (ενδεικτικά αναφέρονται οι με: Αρ. πρωτ. 170596/13-10-2016, Αρ. Πρωτ. 188142/ΓΔ4 2- 11-2017 και Αρ. Πρωτ. 212004/Δ7/07-12-2018) προβλέπεται η τηρούμενη διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει αρχικά την ενημέρωση των σχολικών κοινοτήτων από τον/την Υπεύθυνο/η Πολιτιστικών Θεμάτων ή τον/την Υπεύθυνο/η Σχολικών Δραστηριοτήτων. Σε ειδική συνεδρίαση του Συλλόγου Διδασκόντων της σχολικής μονάδας λαμβάνεται η απόφαση για την υλοποίηση προγράμματος/των Σχολικών Δραστηριοτήτων Πολιτιστικών Θεμάτων και κατόπιν συγκροτείται η μαθητική ομάδα είτε τμήματος, είτε διατμηματική, είτε περισσότερων τάξεων, είτε διασχολική. Ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός επιλέγει σε συνεργασία με τους/τις μαθητές/τριες το θέμα του προγράμματος/των προγραμμάτων το/τα οποίο/α εγκρίνεται/ονται από το Σύλλογο Διδασκόντων και στη συνέχεια από την Επιτροπή Σχολικών Δραστηριοτήτων και εκδίδεται απόφαση από τον/την Διευθυντή/ντρια της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

Τα Προγράμματα αυτά υλοποιούνταν είτε διαθεματικά, είτε στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης σε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου με εμπλοκή όλης της σχολικής αλλά και της ευρύτερης τοπικής κοινότητας μέχρι το σχολ. έτος 2015-16. Ωστόσο, από το σχ. έτος 2016-17 με την Υ.Α. Φ12/657/70691/Δ1/26-04-2016 με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ενιαίου Τύπου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου» συντελείται σημαντική μείωση των ωρών στην Ευέλικτη Ζώνη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Το χρονικό πλαίσιο για την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών περιορίζεται στις τρεις (3) ώρες για την Α' και Β' τάξη, στις δύο (2) ώρες για τη Γ' και Δ' και δεν διατίθεται καμιά για την Ε' και Στ' τάξη στη δημοτική εκπαίδευση.

Οι προϋποθέσεις, οι οποίες προτείνεται να πληρούνται, για την ανάληψη ενός Προγράμματος και την επιλογή του θέματος συνοψίζονται: να είναι ενδιαφέρον και επίκαιρος ο χαρακτήρας του θέματος, προκειμένου να ενεργοποιούνται τα εσωτερικά κίνητρα και να διασφαλίζεται η εμπλοκή όλων των μαθητών/τριών, η συνοχή της μαθητικής ομάδας και η συνεργασία των μελών της, να σχετίζεται άμεσα με τις προσωπικές/κοινωνικές εμπειρίες των μαθητών/τριών, να διέπεται από στοιχεία καινοτομίας ως προς τις διδακτικές/ερευνητικές προσεγγίσεις, να ενθαρρύνει δημοκρατικές συμπεριφορές που διέπονται από τις αξίες της αλληλεγγύης και του σεβασμού της διαφορετικότητας και να υλοποιείται εντός ενός ρεαλιστικού χρονοδιαγράμματος. Αναφέρεται ότι η προβλεπόμενη διάρκεια των Προγραμμάτων Πολιτιστικών Θεμάτων ορίζεται μεταξύ δύο (2) και πέντε (5) μηνών (Εγκύκλιος του Υ.Π.Ε.Θ. Αρ. Πρωτ.: 212004/Δ707-12-2018).

Βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, οι οποίες προτείνεται να τηρούνται κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων με στόχο τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με γνώσεις, κριτική σκέψη και ήπιες δεξιότητες, είναι η μαθητοκεντρική διαδικασία, η χρήση συμμετοχικών και ενεργών διδακτικών τεχνικών, η συνεργατική μάθηση μέσα από την ανάπτυξη κλίματος ενεργούς συμμετοχής και αλληλοϋποστήριξης, η βιωματική και ανακαλυπτική μάθηση μέσα από την χρήση πρωτογενών πηγών, διεξαγωγής έρευνας, μελέτης πεδίου κ.λπ., η διεπιστημονική προσέγγιση των θεμάτων, η διαθεματικότητα και η δημιουργική και ελεύθερη έκφραση (Εγκύκλιος του Υ.Π.Ε.Θ. Αρ. Πρωτ.: 212004/Δ707-12-2018).

Κατά το σχεδιασμό τους εκπαιδευτικός/οί και μαθητές/τριες ορίζουν τον τίτλο, τις θεματικές ενότητες του προγράμματος, τους στόχους του, τη μεθοδολογία, το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, τις ενδεχόμενες συνεργασίες, τα πεδία σύνδεσης με τα Π.Σ. και το ημερολόγιο προγραμματισμού δραστηριοτήτων. Τέλος, συμπληρώνεται και υποβάλλεται το «Σχέδιο υποβολής Προγράμματος Σχολικών Δραστηριοτήτων» (Εγκύκλιος του Υ.Π.Ε.Θ. Αρ. Πρωτ.: 212004/Δ707-12-2018).

Όσον αφορά ειδικότερα στα Προγράμματα Πολιτιστικών Θεμάτων παρέχεται η δυνατότητα μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί να πραγματευθούν θέματα Λαϊκού Πολιτισμού με την ολιστική αντίληψη για την πρόσληψη της γνώσης, με τον ανακαλυπτικό τρόπο μάθησης, τη βιωματική προσέγγιση, τη συνεργατική μάθηση και την έρευνα - γνωριμία με τον πολιτισμό. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η επαφή με την πολιτιστική κληρονομιά, ο σεβασμός και η κατανόηση του πολιτισμικά διαφορετικού και η ισότιμη ανάδειξη στοιχείων από το πολιτισμικό κεφάλαιο όλων των μαθητών/τριών.

1.3 Στελέχη Διοίκησης και Επιστημονικής - Παιδαγωγικής καθοδήγησης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Τα στελέχη της δημοτικής εκπαίδευσης διακρίνονται σε: 1. Στελέχη για την υποστήριξη και καθοδήγηση του εκπαιδευτικού έργου, 2. Διοικητικά στελέχη και 3. Στελέχη με διοικητικές αρμοδιότητες και εκπαιδευτικό έργο (Βρυώνης & Γούπος, 2008: 312-313).

Στην παρούσα έρευνα στα στελέχη διοίκησης της εκπαίδευσης / διοικητικά στελέχη περιλαμβάνονται:

- α. ο/η διευθυντής/ντρια Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης της Περιφέρειας (μετακλητό στέλεχος),
- β. ο/η διευθυντής/ντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού,
- γ. οι διευθυντές/ντριες και προϊστάμενοι/νες δημοτικών σχολείων του Νομού,
- δ. ο/η υπεύθυνος/η Σχολικών Δραστηριοτήτων του Νομού (αδιαβάθμητο στέλεχος).

Αντίστοιχα, στα στελέχη παιδαγωγικής και επιστημονικής καθοδήγησης με αρμοδιότητες την υποκίνηση και την παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών καθώς και την υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας στο χώρο της εκπαίδευσης συμπεριλαμβάνονται οι:

- α. ο/η προϊστάμενος/η Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφέρειας και
- β. οι σχολικοί/ές σύμβουλοι όλων των Περιφερειών Δημοτικής Εκπαίδευσης του Νομού.

Στην έρευνα δεν συμμετέχουν οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ 70 καθώς σύμφωνα με τον ιδρυτικό Ν. 4547/2018 και την Υ.Α. Αριθμ. 158733/ΓΔ4/27-09-2018 με θέμα: «Ενιαίος Κανονισμός Λειτουργίας των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού» που αφορά καθήκοντα και αρμοδιότητες των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου δεν προβλέπονται σχετικές αρμοδιότητες. Επίσης, από την έρευνα απέχει ο/η Σ.Ε.Ε. των Κέντρων Εκπαίδευσης για την Αειφορία (Κ.Ε.Α.) του οικείου Περιφερειακού Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) ο/η οποίος/α συνεργάζεται με «με τους Προϊσταμένους και τις Παιδαγωγικές Ομάδες των Κ.Ε.Α. και τους Συλλόγους Διδασκόντων με σκοπό την ανάπτυξη και εφαρμογή δράσεων εκπαίδευσης για την αειφορία και την υλοποίηση καινοτόμων προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων» (αρθρ. 3, παρ. 4, εδ. β της Υ.Α. Αριθμ. 158733/ΓΔ4/27-09-2018) ωστόσο, ο/η Υπεύθυνος/η Σχολικών Δραστηριοτήτων επωμίζεται ως αρμόδιος/α την υποστήριξη της υλοποίησης των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων μέχρι της συγκρότησης και λειτουργίας των Κ.Ε.Α..

2. Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας αυτής ήταν η συλλογή και επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων και δεδομένων που αφορούν στην υλοποίηση Προγραμμάτων Πολιτιστικών Θεμάτων Λαϊκού Πολιτισμού, τα οποία μελετώνται από παιδαγωγική, εκπαιδευτική αλλά και λαογραφική, κοινωνική – ανθρωπολογική διάσταση, ώστε να σχηματίσουμε σαφή εικόνα για το πεδίο αυτό στη Δημοτική Εκπαίδευση.

Συγκεκριμένα, επιμέρους στόχοι της έρευνας αποτελούν:

I. Μελέτη των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων Πολιτισμικών Θεμάτων σε θέματα Λαϊκού Πολιτισμού στη δημοτική εκπαίδευση μιας Δ/νσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Κεντρικής Ελλάδας.

II. Διερεύνηση της δραστηριοποίησης των στελεχών της διοίκησης και επιστημονικής – παιδαγωγικής καθοδήγησης της δημοτικής εκπαίδευσης στην υλοποίηση πολιτιστικών Προγραμμάτων Λαϊκού Πολιτισμού στη δημοτική εκπαίδευση και άλλων δράσεων Α.Π..

Τα ερευνητικά ερωτήματα στα οποία καλείται να δώσει απαντήσεις η εν λόγω έρευνα είναι:

1. Ποια είναι τα ποσοτικά στοιχεία – δεδομένα (%) που αφορούν στην υλοποίηση Πολιτιστικών Προγραμμάτων σε θέματα Λαϊκού Πολιτισμού σε σχέση με το σύνολο των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων κατά τα σχολικά έτη από το 2012-13 έως και το 2018-19;
2. Ποια είναι η δραστηριοποίηση των στελεχών της διοίκησης και επιστημονικής – παιδαγωγικής καθοδήγησης σε θέματα Α.Π. στη δημοτική εκπαίδευση και πώς συσχετίζεται με το προφίλ τους;
3. Ποιοι είναι οι ενισχυτικοί και ποιοι οι ανασταλτικοί παράγοντες για την υλοποίηση των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων - Πολιτιστικών Θεμάτων Α.Π.;

3. Μεθοδολογία έρευνας

3.1 Επιλογή μεθόδου έρευνας

Η παρούσα εκπαιδευτική έρευνα πραγματοποιείται μέσω μιας ποικιλομορφίας μεθόδων και διαδικασιών εξυπηρετώντας πολλαπλούς στόχους και διασφαλίζοντας την εγκυρότητα και την αξιοπιστία της. Αρχικά, για τη διαμόρφωση του θεωρητικού υποβάθρου χρησιμοποιείται η διαχρονική προσέγγιση του θέματος και ακολουθεί μια προσπάθεια αναδρομικής συλλογής συναφών δεδομένων που άπτονται του θέματος της έρευνάς μας.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν πραγματοποιείται ποσοτική και ποιοτική έρευνα για την εκτίμηση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών του υπό μελέτη πληθυσμού και υλικού αναζητώντας τις μεταξύ τους σχέσεις. Τα δεδομένα που προέκυψαν από τα αρχεία της οικείας Δ/σης Π.Ε. αναλύθηκαν στατιστικά (excel), ενώ οι πληροφορίες οι οποίες προέκυψαν μέσω των ημιδομημένων συνεντεύξεων από τα στελέχη μετά την αποδελτίωση αναλύονται ποιοτικά.

Στην έρευνα αυτή ακολουθείται το συγχρονικό σχέδιο μεικτών μεθόδων (Silverman, 1997). Η επιλογή της ποσοτικής μεθοδολογικής προσέγγισης (πηγές) πραγματοποιήθηκε, διότι η υλοποίηση Προγραμμάτων Πολιτιστικών Θεμάτων είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ποσοτικά μέσω των κατάλληλων εργαλείων έρευνας. Η ημιδομημένη συνέντευξη (semi-structured), η οποία περιελάμβανε προφορικές ερωτήσεις που απευθύνθηκαν από την ερευνήτρια προς τους ερωτώμενους (ποιοτική μέθοδος έρευνας) χρησιμοποιήθηκε με σκοπό τον εμπλουτισμό και την «ερμηνευτική» προσέγγιση των ποσοτικών δεδομένων (Mitchel, 1986).

3.2 Τριγωνοποίηση

Η μεθοδολογική στρατηγική για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας και τη διαφύλαξη του μεθοδολογικού κύρους της έρευνας που ακολουθείται είναι η τριγωνοποίηση, δηλαδή, «μίξη πολλών μεθόδων στη μελέτη του ίδιου φαινομένου» (Denzin, 1978: 291). Ειδικότερα, ακολουθείται τριγωνοποίηση μεταξύ μεθόδων ή μεθοδολογική τριγωνοποίηση (methodological triangulation) (Morse, 1991), ο συνδυασμός πάνω από μίας μεθόδου: Ποσοτική (στατιστική επεξεργασία πηγών) και Ποιοτική (Ημιδομημένη συνέντευξη) και τριγωνοποίηση μεταξύ διαφορετικών πηγών (data triangulation) (Maycut & Morehouse, 1994) από τα στελέχη της διοίκησης και τα στελέχη της επιστημονικής – παιδαγωγικής καθοδήγησης της δημοτικής εκπαίδευσης του οικείου Νομού.

3.3 Μέσα συλλογής δεδομένων – Δείγμα – Δημογραφικά στοιχεία

Για τη συλλογή δεδομένων αξιοποιήθηκαν τα Αρχεία της Δ/σης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενός Νομού της Κεντρικής Ελλάδας καθώς και ημιδομημένη συνέντευξη από την οποία συλλέχθηκαν δεδομένα για τα δημογραφικά στοιχεία και απαντήσεις στις τρεις (3) προαναφερθείσες ερωτήσεις - Πρωτόκολλο).

Το δείγμα του υπό έρευνα πληθυσμού κατεβλήθη προσπάθεια να είναι το μεγαλύτερο δυνατό, ικανοποιώντας την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος του πληθυσμού (Cohen, Manion & Morrison, 2007). Στην έρευνα επιλέχθηκαν

(N=25) στελέχη (σε σύνολο v=118) με τυχαία στρωματοποιημένη δειγματοληψία (simple random sampling) χωρίς επανατοποθέτηση, ελαχιστοποιώντας το δειγματοληπτικό σφάλμα (Λαμπίρη-Δημάκη & Κελπερή, 1995). Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος (N=18 άντρες και N=7 γυναίκες), παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Δημογραφικά στοιχεία του δείγματος

		Συχνότητα	Ποσοστό
Φύλο	Άνδρας	18	72%
	Γυναίκα	7	28%
Ηλικία	35-44	1	25%
	45-54	21	84%
	55+	3	12%
Οικογενειακή κατάσταση	Άγαμος-η	1	4%
	Έγγαμος-η	23	92%
	Άλλο	1	4%

Όσον αφορά τα επαγγελματικά χαρακτηριστικά του δείγματος, από τα εικοσιπέντε (25) στελέχη της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού, ως προς την ειδικότητα ισχύουν: ΠΕ11: (4) στελέχη διοίκησης, ΠΕ70: (15) στελέχη διοίκησης, ΠΕ70: (6) σχολικοί σύμβουλοι Δ.Ε. αλλά και από τη θέση ευθύνης που κατέχουν είκοσι (20, 80%) ανήκουν στη Διοίκηση, δηλαδή ο/η Δ/ντής/ντρια Π.Ε. του Νομού, ο/η Υπεύθυνος/η Σχολικών Δραστηριοτήτων και δ/ντες/ντριες – προϊστάμενοι/νες σχολικών μονάδων. Οι λοιποί συμμετέχοντες ανήκουν στα στελέχη επιστημονικής – παιδαγωγικής καθοδήγησης (6, 20%), είναι δηλαδή σχολικοί σύμβουλοι.

Τα έτη εκπαιδευτικής υπηρεσίας των στελεχών της εκπαίδευσης περιλαμβάνονται στον Πίνακα 2,

Πίνακας 2. Καταμερισμός των συμμετεχόντων κατά έτη εκπαιδευτικής υπηρεσίας

Έτη εκπαιδευτικής υπηρεσίας	0-19	1	9,90%
	20-30	21	73,30%
	30+	3	16,80%

από όπου προκύπτει ότι στη συντριπτική πλειοψηφία τους (ποσοστό 90,10%) οι εκπαιδευτικοί έχουν εκπαιδευτική υπηρεσία άνω των 20 ετών και συνάμα μακρόχρονη διδακτική εμπειρία.

4. Αποτελέσματα έρευνας

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας γίνεται ανά ερευνητικό ερώτημα.

1^ο Ερευνητικό ερώτημα: Διερεύνηση των ποσοτικών στοιχείων - δεδομένων που αφορούν στα Πολιτιστικά Προγράμματα σε θέματα Λαϊκού Πολιτισμού σε σχέση με το σύνολο των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Μεταξύ των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, τα οποία υλοποιούνται στα δημοτικά σχολεία του στην υπό έρευνα Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Κεντρικής Ελλάδας, τα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης προηγούνται αριθμητικά κατά την τριετία 2012-13 έως 2014-15, ακολουθούν τα Προγράμματα Πολιτιστικών Θεμάτων και τελευταία σε αριθμό είναι τα Προγράμματα Αγωγής Υγείας (Πίνακας 3.). Από το σύνολο των Προγραμμάτων Πολιτιστικών Θεμάτων κατά το ήμισυ περίπου τα προγράμματα αφορούν στο Λ.Π. με αποτέλεσμα τα Πολιτιστικά Προγράμματα Λ.Π. να αποτελούν το 1/6 περίπου του συνόλου των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων. Σημαντική διαπίστωση, η οποία αξίζει να επισημανθεί, αποτελεί το γεγονός της πτωτικής τάσης στην υλοποίηση Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, τα αίτια της οποίας χρήζουν περεταίρω διερεύνησης.

Πίνακας 3. Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων

Σχολικό έτος	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Περιβαλλοντικής Εκπ/σης	149	139	106	56	42	31	31
Αγωγής Υγείας	128	151	81	52	42	64	40
Πολιτιστικών Θεμάτων	140	123	114	75	84	63	76
Λαϊκού Πολιτισμού	78	59	66	25	29	26	27

Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν για την υλοποίηση των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων στα επόμενα σχολικά έτη² παρατηρείται μια αξιοσημείωτη μείωση των Προγραμμάτων που υλοποιούνται, η οποία υπερβαίνει τα όρια του υποδιπλασιασμού στα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας και στα Προγράμματα Α.Π. ενώ μικρότερη μείωση σημειώνεται στα Προγράμματα Πολιτιστικών Θεμάτων. Η μελέτη των παραγόντων που ενέχονται για τη φθίνουσα αυτή πορεία κρίνεται επιβεβλημένη.

2^ο Ερευνητικό ερώτημα: Δράσεις του Α.Π. στη δημοτική εκπαίδευση από τα στελέχη της διοίκησης και επιστημονικής – παιδαγωγικής καθοδήγησης και συσχετίσεις με το προφίλ των στελεχών της εκπαίδευσης.

Αναλύοντας τη συμμετοχή των στελεχών της εκπαίδευσης σε προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, πληροφόρησης, Πολιτιστικά Προγράμματα -σχετικά με το Α.Π.- διαπιστώνουμε ότι επτά (N=7) από τους συμμετέχοντες στην ημιδομημένη συνέντευξη απάντησαν ότι πήραν μέρος σε Πολιτιστικά Προγράμματα με θέμα το Α.Π.. Μάλιστα δε, δύο (N=2) από το σύνολο των εικοσιπέντε συμμετεχόντων αναφέρουν ότι δεν πήραν μέρος σε κανένα Πολιτιστικό Πρόγραμμα Α.Π. παρά μόνο είχαν εντάξει στοιχεία του Α.Π. στα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αγωγής Υγείας που υλοποίησαν.

Ο ίδιος αριθμός (N=7) στελεχών, δηλαδή επτά στελέχη, αποφάνθηκαν ότι δεν πήραν μέρος σε κανένα από τα προαναφερόμενα προγράμματα, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ενασχόληση με θέματα Α.Π. δεν αφορά περίπου το ένα στα τρία (1/3) στελέχη της διοίκησης και επιστημονικής - παιδαγωγικής καθοδήγησης του Νομού. Το ποσοστό αυτό αφορά κατά το μεγαλύτερο μέρος τους άνδρες (N=8) και μόνο ένα (N=1) στέλεχος του άλλου φύλου.

Συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης δήλωσαν τρεις ερωτώμενοι (N=3), οι οποίοι συγκεκριμένα αναφέρθηκαν στις εκπαιδευτικές επισκέψεις - δράσεις σε Λαογραφικά Μουσεία στο πλαίσιο της Μουσειακής εκπαίδευσης. Επίσης, αναφέρθηκε δραστηριοποίηση δύο (2) δημοτικών σχολείων με δημιουργία Λαογραφικών Μουσείων στις σχολικές μονάδες, οι οποίες ανήκουν στην περιφέρεια που εποπτεύει ένας/μία σχολικός/ή σύμβουλος. Τέσσερα (N=4) από τα στελέχη της διοίκησης δήλωσαν ότι δραστηριοποιήθηκαν σε επιμορφωτικά προγράμματα με θέμα το Α.Π. συμμετέχοντας είτε ως επιμορφωτές, είτε ως επιμορφούμενοι και διοργανωτές αυτών, είτε τέλος, στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού Α.Π..

2. Επισημαίνεται ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αφορά τα στελέχη της διοίκησης μετά τη διενέργεια των κρίσεων των δ/ντών εκπαίδευσης και δ/ντών σχολικών μονάδων σύμφωνα με το Ν. 4327/2015 με τον οποίο ρυθμίστηκε εκ νέου η διαδικασία και οι προϋποθέσεις επιλογής και τοποθέτησης στελεχών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Μεταξύ των στελεχών επτά (N=7) (στελέχη) είτε έλαβαν επιμόρφωση από άλλους φορείς όπως τους Ο.Τ.Α., τους Πολιτιστικούς συλλόγους είτε από τους «ηλικιωμένους», στο πλαίσιο της αυτομόρφωσής τους και πάντα με πρωτοβουλία δική τους και με αναγνώριση των προσωπικών ευθυνών τους για τα «ελλείμματα» σε θέματα Λ.Π.. Από μια δεύτερη μελέτη και ανάλυση των απαντήσεων των συμμετεχόντων στην έρευνα (Πίνακας 4.) διαπιστώνεται ότι δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών στην συμμετοχή των στελεχών σε προγράμματα επιμόρφωσης σχετικά με το Λ.Π..

Πίνακας 4. Συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης, πληροφόρησης & πολιτιστικά προγράμματα Λ.Π.

Κατηγορίες απαντήσεων	Σύνολο	Φύλο	
		Άνδρας	Γυναίκα
1. Προγράμματα επιμόρφωσης	4	2	2
2. Προγράμματα εκπαίδευσης	3	2	1
3. Πολιτιστικά Προγράμματα	7	6	1
4. Άλλο	4	3	1
5. Κανένα	7	6	1
Σύνολο	25	19	6

Διαφοροποίηση, η οποία αξίζει να επισημανθεί, είναι αυτή που παρατηρείται μεταξύ των στελεχών της διοίκησης και των στελεχών της επιστημονικής - παιδαγωγικής καθοδήγησης. Τα τρία (3) από τα πέντε (5) στελέχη της παιδαγωγικής - επιστημονικής καθοδήγησης, τα οποία στο καθηκοντολόγιό τους εντάσσονται οι επιμορφωτικές δράσεις και η επιστημονική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών δηλώνουν ότι δεν έχουν δραστηριοποιηθεί σε θέματα επιμόρφωσης για το Λ.Π..

Στο σύνολό τους οι απαντήσεις των στελεχών της εκπαίδευσης που αφορούν στη συμμετοχή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης αλλά και Πολιτιστικά Προγράμματα αποτυπώνουν ταυτόχρονα με τη δραστηριοποίησή τους και τις επιμορφωτικές ανάγκες τους στα ίδια ζητήματα.

3^ο Ερευνητικό ερώτημα: Ενισχυτικοί και ανασταλτικοί παράγοντες για την υλοποίηση των Πολιτιστικών Προγραμμάτων Λαϊκού Πολιτισμού.

Αναφορικά με τις απαντήσεις που καταγράφηκαν στο τρίτο ερώτημα διαπιστώνουμε ότι πολλοί είναι οι θετικοί αλλά και οι αρνητικοί παράγοντες, τους οποίους τα στελέχη θεωρούν ότι ενέχονται στην πραγματοποίηση ή μη δρά-

σεων με θέματα από το Λ.Π.. Με βάση τις περιγραφές των στελεχών για τις συνθήκες της σχολικής ζωής που αφορούν στην υλοποίηση Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων - Πολιτιστικών Θεμάτων αλλά και άλλων δράσεων προκύπτουν οι ακόλουθοι παράγοντες, οι οποίοι λειτουργούν είτε ενισχυτικά, είτε αποτρεπτικά (Πίνακας 5.).

Πίνακας 5. Θετικοί και αρνητικοί παράγοντες για υλοποίηση
δράσεων σε θέματα Λ.Π.

		Φύλο			
	Παράγοντες	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Ποσοστό %
Θετικοί					
1.	Ευέλικτη Ζώνη- Διαθεματικά	2	2	0	13,33%
2.	Αντικατάσταση κειμένων	1	1	0	6,66%
3.	Ενδιαφέρον - απόψεις -	6	5	1	40%
4.	Συντονισμός - Υποστήριξη	4	4	0	26,66%
5.	Άλλοι παράγοντες	2	1	1	13,33%
	Σύνολο	15	13	2	100%
Αρνητικοί					
1.	Διδακτέα ύλη	4	3	1	28,57%
2.	Διδακτικός χρόνος	3	2	1	21,42%
3.	Προγράμματα Σπουδών	2	2	0	14,28%
4.	Οικονομικοί πόροι – Κρίση	2	1	1	14,28%
5.	Άλλοι παράγοντες	3	2	1	21,42%
	Σύνολο	14	10	4	100%

Ειδικότερα, το νέο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης και των Βιωματικών Δράσεων (από το σχ. έτος 2016-17), μετά τον επαναπροσδιορισμό τους και τη διάχυση της φιλοσοφίας τους στο σύνολο των γνωστικών αντικειμένων εξακολουθεί να αποτελεί πρόσφορο πεδίο, όπου μπορούν να εντάσσονται και να διαχέονται σε όλα τα μαθήματα στοιχεία του Λ.Π.. Εκτίμηση και των στελεχών της εκπαίδευσης, επίσης, είναι ότι το ανωτέρω πλαίσιο συμπεριλαμβάνεται στους σημαντικούς παράγοντες, οι οποίοι συμβάλλουν θετικά στην υλοποίηση δράσεων Λ.Π. και στην αξιοποίηση του Λ.Π. στην εν γένει μαθησιακή διαδικασία. Συγκεκρι-

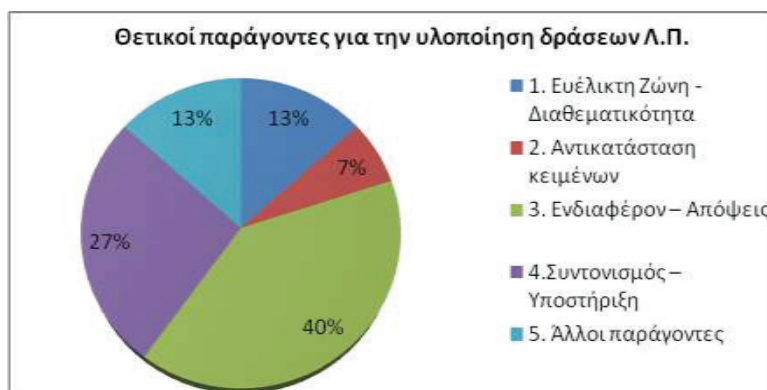
μένα, σε ποσοστό 13,33% (N=3) τα στελέχη αναφέρθηκαν στις δυνατότητες που δίνονται στα Προγράμματα Σπουδών αλλά και στο Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα για τη δραστηριοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα Λ.Π..

Ένα (N=1) στέλεχος επισημαίνει τη δυνατότητα που παρέχεται στους εκπαιδευτικούς για αντικατάσταση των κειμένων των σχολικών εγχειριδίων με άλλα που σχετίζονται με το Λ.Π., τα οποία θα μπορούσαν να υπηρετούν τους διδακτικούς στόχους του μαθήματος σύμφωνα με τα Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ. και παράλληλα οι μαθητές/τριες να έρχονται σε επαφή με τη λαϊκή πολιτιστική κληρονομιά.

Στην πλειοψηφία τους (N=6, 40%) τα στελέχη θεωρούν ότι ο πιο καθοριστικός παράγοντας στην υλοποίηση Σχεδίων Δράσης (projects) Λ.Π. και στην εν γένει αξιοποίηση του Λ.Π. στην παιδαγωγική διαδικασία είναι το προσωπικό ενδιαφέρον, οι στάσεις, οι απόψεις και η θέληση του/της εκπαιδευτικού. Η ανάληψη δραστηριοτήτων πιστεύουν ότι δε σχετίζονται ούτε με τα Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ. ούτε με οικονομικά δεδομένα ή άλλους παράγοντες παρά μόνο με το πρόσωπο, τη «θέση» του προς το Λ.Π. και τη σχέση του με αυτόν.

Ένας σημαντικός αριθμός από τα στελέχη (N=4, 26,66%) εστιάζουν στην καθοδήγηση και την υποστήριξη των στελεχών της διοίκησης αλλά και της παιδαγωγικής - επιστημονικής καθοδήγησης προς τους εκπαιδευτικούς. Η βοήθεια και η στήριξη από τα καθ' ύλην αρμόδια στελέχη θεωρούν ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα που ενισχύει τους εκπαιδευτικούς στο να προβούν με σιγουριά και ασφάλεια σε εκπαιδευτικές δράσεις που «πραγματεύονται» το Λ.Π.. Κατά συνέπεια, θεωρούν ότι τα ιεραρχικά ανώτερα στελέχη της διοίκησης και της επιστημονικής - παιδαγωγικής καθοδήγησης Π.Ε. συμβάλλουν σημαντικά με τον συντονισμό, την υποστήριξη και την ορθή επιστασία τους στην δραστηριοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα Λ.Π..

Γράφημα 1. Θετικοί παράγοντες για την υλοποίηση δράσεων Λ.Π.

Εξίσου σημαντικές ήταν και οι αναφορές των στελεχών (N=14) Γράφημα 2. σύμφωνα με τις οποίες υπάρχουν πολλοί παράγοντες, οι οποίοι επιδρούν ανασταλτικά στην υλοποίηση δράσεων Λ.Π.. Ως πιο σημαντικό αρνητικό παράγοντα (N=4, 28,57%) κατατάσσουν τον όγκο της διδακτέας ύλης. Αυτός ο παράγοντας σε συνδυασμό με το πλήθος των γνωστικών αντικειμένων λειτουργούν αποτρεπτικά ή και απαγορευτικά καθώς οι εκπαιδευτικοί στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στην κάλυψη της ύλης στερούνται χρόνου για πολιτιστικές βιωματικές δράσεις. Επιπροσθέτως δήλωσαν ότι, η «απουσία» διαθέσιμου εκπαιδευτικού υλικού Λ.Π. δυσχεραίνει την ανάληψη τέτοιων δράσεων λόγω έλλειψης χρόνου για την αναζήτηση και την ανεύρεσή του. Με τη διαπίστωση ενός στελέχους της διοίκησης ότι η αρμόδια Δ/νση Π.Ε. του Νομού δεν έχει μεριμνήσει γι' αυτό εκφράζεται ταυτόχρονα και η θέση του ότι αυτό θα ήταν βοηθητικό για τους εκπαιδευτικούς. Επίσης, η πίεση του χρόνου θεωρείται από άλλους (N=3, 21,42%) ότι μπορεί να αρθεί αν τα ίδια τα σχολικά εγχειρίδια είχαν ενσωματωμένα θέματα Λ.Π. και είχαν εμπλουτιστεί ανάλογα τα διαδραστικά βιβλία και τα εμπλουτισμένα.

Γράφημα 2. Αρνητικοί παράγοντες για την υλοποίηση δράσεων Λ.Π.

Η αναμόρφωση των Α.Π.Σ. τονίζουν τα στελέχη (N=2, 14,28%) θα λειτουργούσε θετικά προς αυτή την κατεύθυνση της ένταξης του Λ.Π. στη Δημοτική Εκπαίδευση, καθώς με την υπάρχουσα μορφή, δομή και περιεχόμενο τα Προγράμματα Σπουδών δεν ευνοούν την υλοποίηση δράσεων Λ.Π..

Επίσης, σε ποσοστό 14,28% τα στελέχη εξέφρασαν την άποψη ότι οι οικονομικές συνθήκες και η οικονομική κρίση που βιώνεται επιδρούν και συνεπώς επηρεάζουν την ανάληψη αντίστοιχων πρωτοβουλιών. Τα στελέχη (N=2) υπο-

στήριξαν ότι οι προαναφερθέντες οικονομικοί παράγοντες δρουν αποτρεπτικά στην υλοποίηση δράσεων Α.Π. και έτσι αιτιολογούν την απουσία δράσεων Α.Π.

Τέλος, αξίζει να σημειωθούν οι τοποθετήσεις δύο (N=2) στελεχών της διοίκησης και ενός/μιας (N=1) σχολικού/ής συμβούλου. Ο/η σχολικός σύμβουλος εντοπίζει το λόγο της απουσίας δράσεων Α.Π. στον ακαδημαϊκό χαρακτήρα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ο οποίος δεν συνάδει με το «λαϊκό» πολιτισμό. Με άλλη οπτική τα στελέχη της διοίκησης συνδέουν το ζήτημα αυτό με το άνοιγμα του σχολείου στην ευρύτερη τοπική κοινωνία, την εποικοδομητική συνεργασία της σχολικής κοινότητας και την αξιοποίηση προσώπων της εκπαιδευτικής κοινότητας που είναι ειδήμονες στον τομέα του Α.Π..

Συμπεραίνεται, λοιπόν, από τα στελέχη της εκπαίδευσης ότι είτε θετικοί είτε αρνητικοί οι παράγοντες που αναφέρθηκαν συντελούν σε καθοριστικό βαθμό στην υλοποίηση δράσεων Α.Π.. Επίσης, κατά το μέρος που οι παράγοντες αφορούν την κεντρική εκπαιδευτική πολιτική αλλά και σε επίπεδο Διεύθυνσης Π.Ε. προτάθηκαν τρόποι και μέσα για ενίσχυση των θετικών παραγόντων και εξάλειψη των αρνητικών.

Συμπεράσματα – Καταληκτικές επισημάνσεις

Σημαντικοί παράγοντες, οι οποίοι λειτουργούν αρνητικά στην υλοποίηση δράσεων Α.Π. και στην αξιοποίηση του Α.Π. και πρέπει να αρθούν αντίστοιχα είναι κατά κύριο λόγο ο όγκος της «διδασκτέας ύλης» και ο «διδασκτικός χρόνος», ο οποίος δεν επαρκεί. Θετικοί παράγοντες αποτελούν το πηγαίο ενδιαφέρον στελεχών και εκπαιδευτικών, η υποστήριξη και ο συντονισμός των δράσεων από τους καθ' ύλην αρμόδιους και η εφαρμογή του νομοθετημένου πλαισίου της Ευέλικτης Ζώνης και της Διαθεματικής προσέγγισης θεμάτων Α.Π..

- Τα στελέχη της εκπαίδευσης, με πενιχρούς πόρους καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για την προώθηση του Α.Π., καθιστώντας τα σχετικά προγράμματα δεύτερα σε αριθμό, μετά από εκείνα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Ωστόσο, τα στελέχη εκπαίδευσης μικρότερης ηλικίας και με λιγότερα έτη υπηρεσίας δραστηριοποιούνται περισσότερο σε σύγκριση με τα λοιπά στελέχη.

- Στο σύνολό τους οι απαντήσεις των στελεχών της εκπαίδευσης που αφορούν στη συμμετοχή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης αλλά και υλοποίησης Πολιτιστικών Προγραμμάτων αποτυπώνουν ταυτόχρονα και τις επιμορφωτικές ανάγκες των ίδιων (ενδεχόμενα και των υφισταμένων τους) και ελλείμματα στη υποστήριξη των υφισταμένων τους στους τομείς αυτούς.

- Τα στελέχη της εκπαίδευσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση δράσεων Α.Π. λόγω του θεσμικού τους διοικητικού αλλά και της επισημονικής – παιδαγωγικής καθοδήγησης ρόλου.

• Κατά το μέρος που οι παράγοντες δραστηριοποίησης των στελεχών της εκπαίδευσης αφορούν την Κεντρική Εκπαιδευτική Πολιτική αλλά και σε επίπεδο Διεύθυνσης Π.Ε. επιβάλλεται η εξεύρεση τρόπων - μέσων για ενίσχυση των θετικών παραγόντων και εξάλειψη των αρνητικών για τη δραστηριοποίηση σε θέματα Λαϊκού Πολιτισμού.

• Πρόκειται για μια πρώτη προσέγγιση του θέματος και τα αποτελέσματα τα έρευνας δεν μπορούν να γενικευθούν αλλά χρίζουν περεταίρω διερεύνησης.

Βιβλιογραφία

- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. (Σ. Κυρανάκης, Μ. Μαυράκη, Χ. Μητσοπούλου, Π. Μπιθάρ, Μ. Φιλιπούλου μεταφρ.). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Denzin, N. (1978²). *Sociological Methods: A Sourcebook*. New York, NY: Mc Graw Hill.
- Maykut, P., & Morehouse, R. (1994). *Beginning qualitative research: A philosophic and practical guide*. London: Falmer Press.
- Mitchell, E. S. (1986). Multiple triangulation: a methodology for nursing science. *Advances in nursing Science*, 8(3), 18-26.
- Morse, J. M. (1991). Approaches to Qualitative-Quantitative Methodological Triangulation. *Nursing Research*, 40(1), 120-123.
- Silverman, D. (1997). *Qualitative Research: Theory Method and Practice*. London: Sage.
- Αυδίκος, Ε. Ιστότοπος: <http://evangelosavdikos.blogspot.gr/>.
- Βρυώνης, Κ., & Γούπος, Θ. (2008). Η παρουσία των δύο φύλων στη διοίκηση της Εκπαίδευσης στην Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής. Στο Π. Γεωργογιάννης (επιμ.), *Νέο Εκπαιδευτικό Υλικό του ΥΠΕΠΘ-Αξιολόγηση και Διοίκηση Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης, Διεθνές Συνέδριο*, τ. 1 (σσ. 310-319). Πάτρα.
- Γκέφου-Μαδιανού, Δ. (2011). *Πολιτισμός και εθνογραφία. Από τον Εθνογραφικό Ρεαλισμό στην Πολιτισμική Κριτική*. Αθήνα: Πατάκη.
- Εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων με Αρ. Πρωτ. 212004/Δ707-12-2018.
- Εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων με Αρ. Πρωτ. 188142/ ΓΔ4 2-11-2017.
- Εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων με Αριθμ. πρωτ. 170596/13-10-2016.
- Κυριακίδου-Νέστορος, Α. (1979). *Λαογραφικά μελετήματα*. Αθήνα: Νέα Σύνορα, Α. Λιβάνης.

- Λαμπίρη-Δημάκη, Ι., & Κελπερή, Χ. (1995). *Κοινωνικές έρευνες με στατιστικές μεθόδους*. Αθήνα: Σάκκουλα.
- Νόμος 4547/2018 «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».
- Πολίτης, Ν. Γ. (1909). Λαογραφία. *Λαογραφία*, 1, 3-18.
- Υ.Α. Αριθμ. 158733/ΓΔ4/27-09-2018 με θέμα: «Ενιαίος Κανονισμός Λειτουργίας των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού».
- Υ.Α. Φ12/657/70691/Δ1/26-04-2016 με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ενιαίου Τύπου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου».

Abstract

This empirical research was conducted with the aim of studying Educational Programs of School Activities focused on Cultural Issues and specifically Popular Culture in a Primary Education Administration unit of Central Greece and exploring their role in the popularization of Folk Culture in Primary Education. The research questions which were put forward referred to: a. quantitative parameters - data related to the Cultural Programs on Popular Culture in relation to all School Activities programs, b. the supporting and inhibiting factors for the implementation of Popular Culture programs and c. their role in promoting and exploiting Folk Culture in modern multicultural school. With regard to the methodology followed, the School Activities (Environmental Education, Health Education and Cultural Affairs) Programs, which were implemented during the years 2012-13 to 2018-19 in the Primary Education Directorate of the Prefecture were explored. The emphasis was put on the study of the themes of the Cultural Programs related to the Popular Culture as well as the views of the management executives and the members of Scientific and Pedagogic Guidance on both positive and deterrent factors in the implementation of the Programs. The tools used were the files of the Directorate which contained decisions on Approved School Activities and Semi-Structured Interviews.

Key-words: Folk Culture, School Activities, Multicultural School

Αικατερίνη Καραγιώργου

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70 - ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Θεσσαλίας
Πτυχιούχος Νομικής
MSc «Θεωρία της Παιδείας - Αναλυτικά Προγράμματα»
PhD «Οργάνωση & Διοίκηση της Εκπαίδευσης»
E-mail: kaitikaragiorgou@yahoo.gr